

عنوان مقاله:

«آسیب‌شناسی به کارگیری رویکرد مشارکت جامعه‌ی محلی در نوسازی و بازسازی شهری با نگاهی به دو نمونه‌ی تجربی در خاورمیانه»

نویسنده: هاله ابراهیمی

دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری، دانشکده هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران

آدرس رایانامه:

Haleh.ebrahimi@ut.ac.ir

چکیده:

بحث بافت‌های آسیب‌دیده و فرسوده و همچنین نحوه‌ی مبارزه با این بافت‌ها، راه‌حل‌های اصلاح و کمک به بهبود وضعیت آنها، همواره یکی از مهمترین معضلات و چالش‌هایی بوده‌است که شهرها میتوانند با آنها درگیر شوند. با توجه به اهمیتی که در سالهای اخیر، مفهوم "مشارکت عمومی" در شهرسازی و به طور مشخص در بحث نوسازی و بازسازی شهری -به عنوان یکی از این راه‌حل‌ها- یافته است، در این مقاله برآنیم تا ابتدا مروری بر ادبیات این مفهوم داشته باشیم. پس از آن، با بررسی دو نمونه‌ی مطالعاتی، به آسیب‌شناسی اینگونه طرح‌ها در عمل و در بستر خاورمیانه خواهیم پرداخت: نمونه‌ی مطالعاتی اول، یک نمونه‌ی بازسازی پس از سانحه در ترکیه، در منطقه‌ی زلزله زده‌ی Sirinköy است که در سال ۲۰۰۰ به انجام رسیده است و نمونه‌ی بعدی، یکی از بحث برانگیزترین طرح‌های نوسازی شهری که در بستر ایران انجام شده است: طرح نوسازی محله‌ی شهید خوببخت تهران (۱۳۸۵). در این مقاله، پس از بررسی اسناد و اطلاعات مربوط به این دو پروژه و با استفاده از منابع پژوهشی که به این دو طرح پرداخته‌اند، در نهایت به این نتیجه می‌رسیم که عمده‌ی مشکلاتی که گریبانگیر اجرای این دو پروژه شده است، در بی‌توجهی به بعد غیرمادی و فرهنگی و اجتماعی بستر انجام طرح و تقلیل مشارکت عمومی به مرحله‌ی اطلاع رسانی به مردم خلاصه شده است. بنابراین این مقاله برآن است تا به توجه به جنبه‌های کمتر شناخته شده‌ی طرح‌های شهری با داعیه‌ی مشارکت مردمی بپردازد و تلاش کند روشنگر قسمتی از چالش‌هایی باشد که اینگونه طرح‌ها در عمل با آنها روبه‌رو میشوند.

کلمات کلیدی:

مشارکت مردمی، نوسازی و بازسازی شهری، بافت فرسوده، بافت آسیب‌دیده، ابعاد اجتماعی و فرهنگی، مشارکت جامعه‌ی محلی